

กฎกระทรวง

ฉบับที่ ๒๓ (พ.ศ. ๒๔๙๕)

ออกตามความในพระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ. ๒๔๕๐

ว่าด้วยเครื่องหมายลูกเสือ

DCID LIBRARY

0000020454

ศ. 369.13

พ. 447 ก.

ค. 1

๐๑๐๘๐๖๐-๐๘๐๖๑

๙/๓๖๙.๔๓

พ. ๔๔๗ ก.

กฎกระทรวง

ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๔๙๕)

ออกตามความในพระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ. ๒๔๙๐

ว่าด้วยเครื่องแบบลูกเสือ

วันที่ 16 ก.ค. ๒๕๐๕

เลขทะเบียน ๙. ๐๘๐๖๐ (ก. 1)

เลขเรียกหนังสือ ๙. ๓๖๙.๔๓ พ. ๔๔๗ ก.

107-1160

กฎกระทรวง

ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๔๙๕)

ออกตามความในพระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ. ๒๔๘๐

ว่าด้วยเครื่องแบบลูกเสือ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๔ และมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ. ๒๔๘๐ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกความในหมวด ๒ ของลักษณะ ๒ แห่งกฎกระทรวง (พ.ศ. ๒๔๘๒) ออกตามความในพระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ. ๒๔๘๐ ว่าด้วยเครื่องแบบลูกเสือ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“หมวด ๒

เครื่องแบบผู้บังคับบัญชาลูกเสือและพนักงานเจ้าหน้าที่ลูกเสือ

ตั้งแต่ตำแหน่งรองผู้กำกับลูกเสือและเทียบเท่าขึ้นไป

ข้อ ๕ เครื่องแบบสำหรับผู้บังคับบัญชาลูกเสือและพนักงานเจ้าหน้าที่ลูกเสือตั้งแต่ตำแหน่งรองผู้กำกับลูกเสือและเทียบเท่าขึ้นไป มีเครื่องประกอบดังต่อไปนี้

ก. หมวก มี ๔ อย่าง

อย่างที่ ๑ หมวกสีกหลาดสีกากีทรงปีกกว้างเช่นเดียวกับหมวกอย่างที่ ๑ ในข้อ ๒ ก. เว้นแต่พื้นด้วยแถบหนังสีน้ำตาลแก่ ขนาดกว้าง ๓.๕ ซม.

อย่างที่ ๒ หมวกหมับสีกากีเช่นเดียวกับหมวก อย่างที่ ๒ ในข้อ ๒ ก. เว้นแต่แถบเครื่องหมายมรรวิสัยกว้าง ๑ ซม. อยู่ตรงกึ่งกลาง ๑ รว กว้าง ๒.๕ มม. อยู่สองข้างของรวกกลาง ห่างจากรวกกลางข้างละ ๒.๕ มม.

อย่างที่ ๓ หมวกทรงหม้อตาลสีกากี กะบังหน้าหมวกหนังสีดำ พื้นด้วยแถบพินสืเหลืองกว้าง ๓.๕ ซม. มรรวิสัยกว้าง ๑ ซม. อยู่ตรงกึ่งกลาง ๑ รว กว้าง ๒.๕ มม. อยู่สองข้างของรวกกลาง ห่างจากรวกกลางข้างละ ๒.๕ มม. ตรงศูนย์กลางด้านหน้ามีตราหน้าหมวกทำด้วยโลหะสีทองลายคนเป็นตราคณะลูกเสือแห่งชาติ

มีขนาดเป็นวงกลมโต ๑ ซม. มีสายรัดคางหนึ่งเส้นทำขนาดกว้าง ๑ ซม. โยงกับตุ้มทำด้วยวัตถุสีน้ำตาลแก่ รูปกลมเป็นขนาดย่อม ซึ่งติดไว้ที่ขอบหมวกตรงชายกะบังหมวกข้างละ ๑ ตุ่ม โดยปกติสายรัดคางเมื่อ ยังไม่ใช้รัดคางให้พาดไว้เหนือกะบังหมวก

อย่างที่ ๔ หมวกกันแดดสีทาก มีสายรัดคางหนึ่งเส้นน้ำตาล แก่ขนาดกว้าง ๑ ซม. โดยปกติเมื่อยังไม่ใช้ให้พาดไว้บนขอบหมวก ด้านหน้า กับมีฝาขอบสีเดียวกับหมวกพันรอบ ทิศตรงศูนย์กลางด้านหน้า มีตราหน้าหมวกเช่นเดียวกับหมวกอย่างที่ ๓

ข. เสื้อ มี ๓ อย่าง

อย่างที่ ๑ เสื้อสีทาก รูปและลักษณะเช่นเดียวกับเสื้อ ในข้อ ๒ ข.

อย่างที่ ๒ เสื้อสีทาก รูปและลักษณะเช่นเดียวกับเสื้อ
อย่างที่ ๑ แต่เป็นชนิดเสื้อแขนยาวรัดที่ข้อมือ มีตุ้มขนาดย่อมขัด ข้างละ ๑ ตุ่ม ประกอบด้วยผ้าผูกคอ เงือกกลาส (เนื้อไท) สีทาก หมั่นผูกสอดใต้ปกคอเสื้อ

อย่างที่ ๓ เสื้อสีทาก รูปเสื้อคอแบะ มีตุ้มขนาดใหญ่ ขัดอกเสื้อ ๔ ตุ่ม มีกระเป๋าล่าง ๔ กระเป๋า เป็นกระเป๋าล่าง ๒ กระเป๋า เย็บติดราวนมขวาและซ้ายข้างละ ๑ กระเป๋า มีปกรูปมนชายกลาง แหล้ม ตรงกึ่งกลางกระเป๋าล่างในแนวทางตั้ง พับจีบเป็นแถบกว้าง ๓ ซม.
 ๑ แถบ กระเป๋าล่าง ๒ กระเป๋า เย็บติดแนวเอวขวาและซ้ายข้างละ

๑ กระเป๋ เป็นกระเป๋าย่อมไม่มีแถบตรงกึ่งกลางอย่างกระเป๋าบน มี
 ปกรูปตัดตรงที่มุมมนพองาม ทั้ง ๔ กระเป๋ามีรั้งคุมทั้งกลางใบปก
 สำหรับขัดคุมขนาดย่อม ซึ่งติดอยู่ตรงกึ่งกลางปากกระเป๋ ที่เอวเสื้อ
 โดยรอบเย็บเป็นตะเข็บต่อกันเป็นสองท่อน เป็นเส้นขนานกันห่างกัน
 ๔ ซม. เสื้อด้านหลังเย็บเป็น ๓ ตะเข็บ ที่ตะเข็บกลางตั้งแต่ใต้
 ตะเข็บเอวเสื้อลงไปผ่าตลอด ที่แขนเสื้อด้านนอกทั้งสองข้าง เหนือ
 สุดปลายแขนเสื้อขึ้นมา ๔ ซม. มีเครื่องหมายตำแหน่งเป็นแถบตามที่
 กำหนดไว้ในข้อ ๑๓ และข้อ ๑๔ ติดทับจากตะเข็บแขนเสื้อด้านหน้า
 ถึงตะเข็บแขนเสื้อด้านหลัง มีขนาดและจำนวนต่างกันตามตำแหน่ง
 ซึ่งกำหนดไว้ในข้อ ๑๓ และข้อ ๑๔ และมีอินทรรณูเดียวกับเสื้อ
 เป็นแผ่นสเหลี่ยมเว้าจากทางด้านไหล่ไปทางคอ ติดอยู่เหนือบ่า
 สองข้าง ทางด้านไหล่กว้าง ๓.๕ ซม. เย็บติดกับตะเข็บไหล่เสื้อ ทาง
 ด้านคอกว้าง ๒.๕ ซม. ปลายมนมีคุมขนาดย่อมขัดที่ปลายอินทรรณู
 ด้านคอ ข้างละ ๑ คุม ประกอบด้วยเสื้อเช็ตอ่อนสีกากีและผ้าผูกคอ
 เงือกกลาส (เน็คไท) สีกากีหม่นผูกสอดใต้ปกคอเสื้อ

คุมทงสันตามทกลาวมาแล้วนี้ มีรูปกลมแบน มีก้านสำหรับ
 สอดเข้าไปติดคงภายในเสื้อ ทำด้วยวัตถุสีน้ำตาลแก่ หรือเป็นคุม
 ทรายกละลุเสื้อแห่งชาติ ทำด้วยโลหะสีทองลายคุน ตามที่กำหนด
 ไว้ในหมวด ๓

ค. ผ้าผูกคอ รูปและลักษณะเช่นเดียวกับผ้าผูกคอในข้อ ๒ ค.
เว้นแต่ขอบโดยรอบมีขลิบเป็นสี่ขาขนาดกว้าง ๓ ซม.

ง. สาหร่ายหวัด รูปและลักษณะเช่นเดียวกับสาหร่ายหวัด
นายหมู่ลูกเสือ เว้นแต่เป็นสีเหลืองกับสีขาวสลับกัน

จ. กางเกง มี ๓ อย่าง

อย่างที่ ๑ กางเกงสีทึบขาสั้น รูปและลักษณะเช่นเดียวกับ
กางเกงในข้อ ๒ ง.

อย่างที่ ๒ กางเกงสีทึบขายาว ไม่พับปลายขา ผ่าตรง
ส่วนหน้ามีเข็มขัดซ่อนไว้ข้างใน และมีกระเป๋าดำตามตะเข็บข้างละ ๑
กระเป๋า

อย่างที่ ๓ กางเกงสีทึบ รูปและลักษณะเช่นเดียวกับ
กางเกงอย่างที่ ๒ แต่เป็นชนิดรัดขาตอนใต้เข่า หรือกางเกงแบบขี้น้ำ

ฉ. เข็มขัด รูปและลักษณะเช่นเดียวกับเข็มขัดในข้อ ๒ จ.
แต่มีขนาดกว้าง ๕ ซม.

ช. ถุงเท้า จะใช้ถุงสั้นหรือถุงยาวก็ได้ สำหรับถุงสั้นจะต้อง
เป็นสีน้ำตาลสีดำหรือสีเงินแก่ แต่ถ้าใช้ประกอบกับกางเกงอย่างที่ ๑
ให้ใช้ถุงยาวสีทึบเช่นเดียวกับถุงยาวในข้อ ๒ ฉ. และมีสายรัดถุง
กันย่นมีชายพู่สีเขียวแก่ห้อยออกมานอกรอยพับขอบถุงทางขา ด้านนอก
ทั้งสองข้าง

๗. รองเท้า รองเท้าหนังสีน้ำตาล รูปรองเท้าหุ้มส้น ชนิดผูก
ไม่มีลวดลายหรือรูปรองเท้าหุ้มข้อ ประกอบด้วยสนับแข้งผ้าใบสี kaki
หรือหนังสีเดียวกับรองเท้า สูงเพียงกึ่งน่องหรือรูปรองเท้ากึ่งน่อง หรือ
รูปรองเท้าสูง”

ข้อ ๒ ให้ยกเลิกความในหมวด ๓ ของลักษณะ ๒ แห่งกฎ
กระทรวง (พ.ศ. ๒๔๕๒) ออกตามความในพระราชบัญญัติลูกเสือ
พ.ศ. ๒๔๕๐ ว่าด้วยเครื่องแบบลูกเสือและให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“หมวด ๓

ประเภทเครื่องแบบผู้บังคับบัญชาลูกเสือและพนักงานเจ้าหน้าที่ลูกเสือ
ตั้งแต่ตำแหน่งรองผู้กำกับลูกเสือและเทียบเท่าขึ้นไป

ข้อ ๖ เครื่องแบบสำหรับผู้บังคับบัญชาลูกเสือ และพนักงานเจ้าหน้าที่ลูกเสือตั้งแต่ตำแหน่งรองผู้กำกับลูกเสือ และเทียบเท่าขึ้นไป
แบ่งออกเป็น ๕ ประเภท คือ

ก. เครื่องปกติ

ข. เครื่องหัด

ค. เครื่องฝึกในสนาม

ง. เครื่องเต็มยศและครึ่งยศ

จ. เครื่องราตรีสโมสร

ก. เครื่องปกติ แบ่งออกเป็น ๓ ชนิด คือ

ชนิดที่ ๑ เรียกว่า “เครื่องปกติ ก.” มีเครื่องประกอบตามกำหนดไว้ในข้อ ๕ คือ

- (๑) หมวกอย่างที่ ๒ หรืออย่างที่ ๓
- (๒) เสื้ออย่างที่ ๒
- (๓) กางเกงอย่างที่ ๒ สวมทับขายเสื้อ
- (๔) เข็มขัดคาดทับขอบกางเกง
- (๕) รองเท้าหุ้มส้นหรือรองเท้าหุ้มข้อ

ชนิดที่ ๒ เรียกว่า “เครื่องปกติ ข.” มีเครื่องประกอบตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๕ คือ

- (๑) หมวกอย่างที่ ๑ หรืออย่างที่ ๓
- (๒) เสื้ออย่างที่ ๓ ใช้เข็มทำด้วยวัสดุสีน้ำตาลแก่ สวมทับขอบกางเกง
- (๓) กางเกงอย่างที่ ๒
- (๔) รองเท้าหุ้มส้นหรือรองเท้าหุ้มข้อ

ชนิดที่ ๓ เรียกว่า “เครื่องปกติ ค.” มีเครื่องประกอบตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๕ คือ

- (๑) หมวกอย่างที่ ๓ หรืออย่างที่ ๔
- (๒) เสื้ออย่างที่ ๒

(๓) กางเกงอย่างที ๓ สวมทับขายเสื้อ

(๔) เข็มขัดคาดทับขอบกางเกง

(๕) รองเท้าสูง

เครื่องปกติ ก. นี้ให้ใช้ได้เฉพาะในการเดินทางไกล

และขม้า

ข. เครื่องหัด แบ่งออกเป็น ๓ ชนิด คือ

ชนิดที่ ๑ เรียกว่า “เครื่องหัด ก.” มีเครื่องประกอบตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๕ คือ

(๑) หมวกอย่างที ๒

(๒) เสื้ออย่างที ๑

(๓) ผ้าผูกคอ

(๔) สายนกหวีด

(๕) กางเกงอย่างที ๑ สวมทับขายเสื้อ

(๖) เข็มขัดคาดทับขอบกางเกง

(๗) รองเท้าหุ้มส้นประกอบด้วยถุงยาวสีกากีและมีสายรัดตึง

ชนิดที่ ๒ เรียกว่า “เครื่องหัด ข.” มีเครื่องประกอบ

อย่างเดียวกับเครื่องปกติ ก. แต่ให้เปลี่ยนเป็นใช้รองเท้าหุ้มข้อประกอบสนับแข้ง หรือใช้รองเท้ากึ่งน่องสวมทับปลายขากางเกง

ชนิดที่ ๓ เรียกว่า “เครื่องหัด ค.” มีเครื่องประกอบ
 อย่างเดียวกับเครื่องปกติ ข. แต่ให้เปลี่ยนเป็นใช้ทางเกวอย่าง ที่ ๓
 ประกอบกับรองเท้าสูงและใช้หมวกอย่าง ที่ ๑ กับมีเข็มขัดคาดทับนอก
 เสือตามแนวตะเข็บเอวเสือ

เครื่องหัด ค. นี้ให้ใช้ได้เฉพาะเมื่อมีหน้าที่ต้องขี่ม้า

ค. เครื่องฝึกในสนาม มีเครื่องประกอบอย่างเดียวกับเครื่องหัด

ก. แต่มีเครื่องประกอบเกี่ยวกับการฝึกเพิ่มขึ้น ตามที่ผู้บังคับบัญชาจะ
 กำหนดให้ใช้ตามโอกาสของการฝึกในสนาม

ง. เครื่องเต็มยศและครึ่งยศ มีเครื่องประกอบเช่นเดียวกับ

เครื่องปกติ ข. เว้นแต่ให้ใช้หมวกอย่าง ที่ ๓ สายรัดกางเกงทอง ตม
 หมวก ตมเสือ เป็นตมตราคณะลูกเสือแห่งชาติ ทำด้วยโลหะสีทอง
 ลายตมรูปกลมแบน และประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ตามหมาย
 กำหนดการ

จ. เครื่องราตรีสโมสร มีเครื่องประกอบอย่างเดียวกับเครื่อง
 เต็มยศและครึ่งยศ แต่ไม่ประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ กองประดับ
 แต่แพรแถบของเครื่องราชอิสริยาภรณ์หรือเครื่องราชอิสริยาภรณ์จำลอง
 แล้วแต่กรณีที่จะได้มีการกำหนดนัยหมาย”

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกความในข้อ ๑๗ แห่งกฎกระทรวง (พ.ศ.
 ๒๔๕๒) ออกตามความในพระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ. ๒๔๕๐ ว่า
 ด้วยเครื่องแบบลูกเสือ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๑๓ ผู้กำกับลูกเสือและรองผู้กำกับลูกเสือให้มเครื่องหมาย
ตำแหน่งเป็นแถบไหมสีเหลือง ขนาดกว้าง ๕ มม. ยาว ๓ ซม.
สำหรับเสื้ออย่างที ๑ และเสื้ออย่างที ๒ ประดับกึ่งกลางแถบจับกระเป๋
เสื้อข้างซ้ายในแนวตามนอน ไว้ระยะห่างกันพองามและสำหรับเสื้อ
อย่างที ๓ ประดับที่ปลายแขนเสื้อ ด้านนอกในแนวตามนอนยาวตาม
ความกว้างของแขนเสื้อไว้ระยะห่างระหว่างแถบ ๕ มม. เป็นจำนวน
ต่างกัน ดังนี้

ผู้กำกับลูกเสือ ๔ แถบ
รองผู้กำกับลูกเสือ ๓ แถบ”

ข้อ ๔ ให้ยกเลิกความในข้อ ๑๔ แห่งกฎกระทรวง (พ.ศ.
๒๔๕๒) ออกตามความในพระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ. ๒๔๕๐ ว่า
ด้วยเครื่องแบบลูกเสือ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๑๔ ผู้บังคับบัญชาลูกเสือตั้งแต่ตำแหน่งรอง ผู้ตรวจการ
อำเภอลูกเสือขึ้นไป ให้มเครื่องหมายตำแหน่งเป็นแถบไหมสี เหลือง
เว้นแต่ตำแหน่งที่สังกัดสภากรรรมการกลาง จัดการ ลูกเสือ แห่งชาติเป็น
แถบสีขาว สำหรับเสื้ออย่างที ๑ และเสื้ออย่างที ๒ ให้ประดับไว้
บนกึ่งกลางแถบจับกระเป๋เสื้อข้างขวาในแนวทางตั้ง ขนาดแถบยาว
๓ ซม. ไว้ระยะห่างกันพองาม สำหรับเสื้ออย่างที ๓ ให้ประดับที่
แขนเสื้อด้านนอกในแนวตามนอนไว้ระยะห่างระหว่างแถบ ๕ มม. มี
ขนาดและจำนวนแถบต่างกัน ดังนี้

ประธานคณะลูกเสือแห่งชาติ

แถบขนาด ๒ ซม. ๒ แถบ

ผู้ตรวจการใหญ่

แถบขนาด ๑ ซม. ๔ แถบ

รองผู้ตรวจการใหญ่

แถบขนาด ๑ ซม. ๓ แถบ

ผู้ตรวจการจังหวัดลูกเสือ

{ แถบขนาด ๑ ซม. ๒ แถบ
กับมีแถบขนาด ๕ มม. เเทรก
อยู่ระหว่างกลาง ๑ แถบ

รองผู้ตรวจการจังหวัดลูกเสือ

แถบขนาด ๑ ซม. ๒ แถบ

ผู้ตรวจการอำเภอลูกเสือ

{ แถบขนาด ๑ ซม. ๑ แถบ
กับมีแถบขนาด ๕ มม.
อยู่สองข้างๆ ละ ๑ แถบ

รองผู้ตรวจการอำเภอลูกเสือ

แถบขนาด ๕ มม. ๒ แถบ

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๕๕

(ลงนาม) ม. พรหมโยธี

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

พิมพ์ที่โรงพิมพ์ไตรสาร
หลวงบริวารสักขีจ ผู้พิมพ์และดูแลโรงพิมพ์

๕ กันยายน ๒๔๖๕

